

ság c. Ottlik-esszé). Mindemellett az élményalap és a megírás kikövetkeztethető ideje közelít egymás felé, esetenként szinte fedi egymást, ez a gesztus a múlttól való termékeny elszakadás előjeleként tételeződik.

FARAGÓ Kornélia

EGYSZERŰEN — KÖZÉRTHETŐEN

Radoje B. Radulović: *A JSZSZK általános honvédelmi és társadalmi önvédelmi rendszerének kiépítése*. Forum Könyvkiadó, Újvidék, 1983.

Legerősebb szó az egyszerű szó, a világos beszéd. S épp ez az, ami miatt Radoje B. Radulović könyve mindenki számára meglepetés: sokszor találkoztam már a honvédelem és a társadalmi önvédelem témakörével; tankönyvekkel, tanulmányokkal, olyanokkal, amiket arra szántak, a széles tömegek ismeretét gazdagítsák, s az lett legtöbbször a soruk, hogy az emberek letették a könyvet, nem olvasták végig. Radulović rendhagyó kötetet adott az olvasó kezébe, egyszerűen és érdekesítően, közérthetően szól napjaink egyik igazán időszerű kérdéséről: honvédelmi és társadalmi önvédelmi rendszerünk kiépítéséről.

Könyvében több témakört igyekszik egésszé ötvözni: forradalmakat, az emberiség fejlődését meghatározó, sőt megváltoztató forradalmakat vizsgál, olyan erők forrongásáról szól, amelyek nem csupán sodrói, de igazi mozgatói a történelemnek. Behatóan elemzi azt az elméleti utat, amelyet a felfegyverzett nép eszméje tett meg: képet kapunk Marx és Engels egyik legforradalmibb tételének gyakorlattá válásáról, pontos képet arról, hogyan igazolódott be a marxi elgondolás az októberi forradalomban, a mi forradalmunkban, a kínai forradalomban. Vizsgálódásaiban a szerző részletesen elemzi Marx, Engels, Lenin és Tito elméleti és gyakorlati tételeit. A szocialista forradalom természetét igyekszik rögzíteni.

A szerző a tudományos szocializmus és a felfegyverzett nép eszméje megalkotóinak fogalmi rendszerével világítja meg szocialista forradalmunk és a háború utáni időszak, az újjáépítés sajátosságait, bemutatja, miként váltak, szerepük és szerkezetük szerint ezeknek az időszakoknak a sajátosságai elméletté, és hogyan szolgálhatnak elméleti alapként szocialista öngazgatású társadalmunk védelmi és önvédelmi szerveződéseinél.

Radulović hipotéziseket állít fel azzal kapcsolatban, hogy az általános honvédelem és a társadalmi önvédelem rendszere milyen vonatkozásokban gyakorol kedvező hatást a társadalmi-gazdasági és a demokratikus-politikai viszonyok rendszerének fejlődésére.

Igen átfogóan elemzi általános honvédelmi és társadalmi önvédelmi

rendszerünk normatív vonatkozásait is. Egyelőre még alakuló, fejlődő rendszernek látja, s ennek megfelelően a fejlődés két szakaszát különbözteti meg: először a munkásosztály forradalmi-védelmi szerveződésének történelmi és társadalmi körülményeiről beszél, majd pedig eljut a folyamatos társadalmisítás folytán a saját osztályjellegét túllépő önvédelmi rendszer vizsgálatáig, amely kiterjed szocialista öngazgatású társadalmunk valamennyi struktúrájának vizsgálatára.

Szóljunk a könyv gyakorlati alkalmazásáról is. Kimerítő elemzései nemcsak magyarázatként fogadhatók el, hanem metodológiai útmutatást is adnak. Tulajdonképpen a könyv nemcsak tartalmával, de hozzáállásával, módszerével is időszerű. S el is éreztünk ahhoz a ponthoz, amiről külön kell szólni: Radulović könyve sok példával, ami nekünk, vajdaságiaknak még érdekesebb és eredetibb, sok vajdasági példával él. Különös haszonnal használhatja hát az ember.

Engedtessék meg, hogy a szerző mellett a fordítóról is szóljak. Junger Ferenc gondos és választékos munkát végzett. Neki is nagy köze van ahhoz, hogy meglepetés a könyv. Mert ez ideig bizony igen sok nehézkes, döcögő nyelvű, honvédelmi témával foglalkozó sajtótermék került a jugoszláviai magyar olvasó kezébe. Pedig senkinek se lehet mindegy, hogy a könyv hogyan talál utat az olvasóhoz. Az indító szándék mindig egy: megismertetni polgárainkat, dolgozóinkat, ifjúságunkat a JSZSZK honvédelmi és társadalmi önvédelmi rendszerével. A könyv azonban akkor folytatja életét, ha forgatják, ha közkincs.

Meglepett ez a könyv. Érzem, tudom, megjárja majd azt az utat, amit az indító szándék szánt neki.

Radoje B. Radulović egyszerűen, közérthetően, pontosan magyaráz.

BALOGH István

S Z Í N H Á Z

BEMUTATÓ

NÓRA

Azok a szituációk között, amelyekbe a kritikus önhibáján kívül kerülhet, aligha van kellemetlenebb annál, amikor a műsorpolitika szempontjából jelentős vállalkozásról kell kedvezőtlen véleményt mondani. Ahogy ezúttal is történik, a Szabadkai Népszínház *Nóra*-előadása kapcsán.

Annak ellenére, hogy az Ibsen *Nórájáról* nem egyöntetű az a kép, amely magyar nyelvű irodalom- és színházkritikában kialakult, kétségtelen, hogy színházi vállalkozásnak, kivált egy szükségszerűen mindenes,